

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie dotyczącej sędziego Sądu Najwyższego X. Y., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 28 czerwca 2023 r. oświadczenia SSN Marka Siwka z 22 czerwca 2023 r. o podstawie jego wyłączenia od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZO 32/23

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej powoływana jako: p.u.s.p.)

postanowił:

wyłączyć SSN Marka Siwka od udziału w sprawie o sygn. akt I ZO 32/23.

UZASADNIENIE

W dniu 22 czerwca 2023 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) SSN Marek Siwek wniósł o wyłączenie go od udziału w sprawie sygn. akt I ZO 32/23. W uzasadnieniu złożonego oświadczenia wskazał, iż sędziego Sądu Najwyższego X. Y. zna osobiście i pozostaje z nim w relacji koleżeńskiej, co powoduje uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w sprawie o sygn. akt I ZO 32/23, która dotyczy zażalenia na postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego z dnia 23 stycznia 2023 r., gdyż postanowienie to bezpośrednio dotyczy osoby sędziego X. Y., a ściślej istnienia podstaw do wszczęcia przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Analiza okoliczności przytoczonych w oświadczeniu sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka wykazała, iż stanowią one wystarczającą przesłankę do wyłączenia go od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I ZO 32/23.

Na wstępie wskazać należy, iż żądanie sędziego nie stanowi wniosku o jego wyłączenie w sensie ścisłym, gdyż kodeks postępowania karnego czynności te określa odmiennie. Powyższe rozumieć należy bowiem jako oświadczenie wiedzy o podstawie wyłączenia z art. 41 § 1 k.p.k. (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego*. Tom I. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2021). Sędzia wyznaczony do udziału w rozpoznaniu sprawy powinien bowiem powiadomić o okoliczności, która mogłaby uzasadniać jego wyłączenie na wniosek strony i stanowić podstawę ewentualnego zarzutu dotyczącego braku bezstronności przy rozpoznawaniu sprawy. Ostateczna ocena i rozważenie konkretnej okoliczności za uzasadnioną podstawę wyłączenia nie należy jednak do informującego o jej zaistnieniu sędziego, lecz do weryfikującego jego oświadczenie sądu, który w trybie określonym w przepisie art. 42 k.p.k. dokonuje obiektywnej kontroli zasadności żądania sędziego w konkretnym układzie faktycznym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2011 roku, sygn. akt V KK 386/10, LEX nr 846185, wyrok Sądu Najwyższego z 29 lutego 2016 roku, sygn. akt SNO 82/15, LEX nr 2023791). Automatyczne wyłączenie od udziału w sprawie następuje natomiast jedynie w sytuacji wystąpienia okoliczności określonych w art. 40 k.p.k.

W analizowanej sprawie żądanie w przedmiocie wyłączenia ze składu orzekającego SSN Marek Siwek sformułował na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., znajdującemu to odpowiednie zastosowanie na kanwie niniejszego postępowania mocą art. 128 p.u.s.p. Zgodnie z treścią powyższego przepisu sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Składający oświadczenie podstawę do wyłączenia od orzekania upatrywał w łączącej go relacji o charakterze koleżeńskim.

W ocenie Sądu Najwyższego wskazana przez oświadczonego okoliczność w postaci osobistej znajomości ze stroną postępowania prowadzonego pod sygn. akt I ZO 32/23 może w odbiorze zewnętrznego obserwatora wzbudzić uzasadnioną

wątpliwość co do pełnej bezstronności rozstrzygnięcia. Zaznaczenia w tym miejscu wymaga, iż relacje zawodowe zasadniczo nie stanowią podstawy do wyłączenia sędziego, jednakże „nawet stosunki wyłącznie służbowe mogą ze względu na osobistą znajomość oraz osobisty charakter kontaktów zostać uznane za stosunki tego rodzaju, że wywołają w odbiorze zewnętrznym uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziów” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 marca 2015 r., II UO 1/15, LEX nr 1806479). Powyższą ocenę wspiera nadto fakt, iż obawa istnienia wewnętrznej stronniczości została sformułowana przez składającego oświadczenie sędziego.

Tym samym zasadnym jest przyjęcie, że sygnalizowane przez autora oświadczenia okoliczności są tego rodzaju, że mogą wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności przy rozpoznawaniu zażalenia na postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2023 r. o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko SSN X. Y.

Zważając na powyższy układ sytuacyjny, obiektywnie mogący rzutować na bezstronność i niezawisłość sędziowską, koniecznym jest zatem wyłączenie SSN Marka Siwka od rozpoznania sprawy prowadzonej pod sygn. akt I ZO 32/23.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[M. T.]

[ł.n]